

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОНОМІКИ
ДЕРЖАВНОГО НЕКОМЕРЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
(КФККТЕ КАІ)

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою КФККТЕ КАІ
(протокол № 6 від 25 квітня 2025 р.)

Голова педагогічної ради
в. о. директора КФККТЕ КАІ
О. В. ДІНОВ
« 25 » 04 20 25 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про методичну розробку

Київ 2025

Положення про методичну розробку в Київському фаховому коледжі комп'ютерних технологій та економіки Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут». Київ, КФКТЕ КАІ, 2025.

РОЗРОБНИКИ:

Заступник директора з
навчально-методичної роботи

Артем ЧУЙКОВ

Викладач-методист,
спеціаліст вищої категорії

Алла КАБАНЕНКО

Викладач-методист,
спеціаліст вищої категорії

Маргарита ПОРТНА

Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради (Протокол № 9 від 24 квітня 2025 р.), педагогічної ради КФКТЕ КАІ (Протокол № 6 від 25 квітня 2025 р.) та введено в дію наказом директора КФКТЕ КАІ № 38/ОД від 28 квітня 2025 р.

1. Загальні положення

1.1 Положення про методичну розробку в Київському фаховому коледжі комп'ютерних технологій та економіки Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (далі Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», наказу про внесення змін до Положення про атестацію педагогічних працівників (zareestrovanyy v Ministerstvi yustitsii Ukrainy 30 zhovtnya 2024 roku za № 1634/42979) та іншими нормативно-правовими актами, зокрема нормативними документами Київського фахового коледжу комп'ютерних технологій та економіки Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (далі Коледж).

1.2 Положення визначає поняття методичної розробки, її види; вимоги до її укладання, зокрема тематики, проблематики, змісту, форми, структури тощо; визначення її необхідності/потрібності/інноваційності/ефективності для забезпечення якісної організації освітнього процесу як у Коледжі, так і в інших закладах фахової передвищої освіти.

1.3 Укладання даного Положення передбачає таке:

- стимулювання підвищення рівня професійної майстерності педагогічних працівників, удосконалення їх теоретичних знань та практичних умінь, пошуку можливостей/шляхів удосконалення методики проведення всіх видів навчальної діяльності;

- забезпечення модернізації освітнього процесу, запровадження інноваційної/інтерактивної моделі навчання із застосуванням науково-практично-дослідницької компоненти;

- змістове наповнення освітнього простору, розвиток відповідних/професійних інтелектуальних і творчих можливостей, перейняття кращого досвіду методики організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти в цілому, у Коледжі зокрема.

1.4 Зміст, структура Положення може змінюватися і доповнюватися відповідно до змін чинного законодавства України, нормативних актів Міністерства освіти і науки України та Коледжу.

2. Методична розробка як форма науково-методичної роботи

викладача: загальна характеристика

2.1 Методична розробка - це посібник/дидактичний проєкт, що розкриває форми, засоби, методи навчання, *креативно запроваджені викладачем*, містить елементи *сучасних педагогічних технологій* або самі технології навчання стосовно конкретної теми/розділу навчальної програми, викладання предмета/дисципліни в цілому; упровадження сучасних педагогічних технологій тощо.

2.2 Методична розробка є *авторською* або *співавторською оригінальною* роботою, що виявляє професійний рівень викладача/викладачів через 1) виявлений науковий підхід до вирішення певної методично-дидактичної проблеми, 2) знання традиційних та інноваційних методик, 3) упроваджені й апробовані авторські форми/методи організації освітнього процесу, їх практичну доцільність, ефективність/результативність.

2.3 Відмінність методичної розробки від компоненти навчально-методичного комплексу полягає в такому: методична розробка передбачає не тільки рекомендації до впровадження тієї чи іншої навчальної компоненти (конспект лекцій, пакет комплексної контрольної роботи, варіанти тестових завдань, завдання до самостійних робіт тощо), а й порушення відповідної дидактичної проблеми, її науково-методичне обґрунтування, можливості реалізації тощо, а та чи інша компонента навчально-методичного комплексу може слугувати додатком до методичної розробки або бути її частиною.

Примітка 1. Навчальні посібники, підручники, збірники дидактичних матеріалів тощо додаткових супровідних матеріалів не потребують.

3. Вимоги до методичної розробки

3.1 *Мета* укладання методичної розробки – узагальнення та оприлюднення власного досвіду організації освітнього процесу або його окремого напрямку на основі сучасних дидактичних технологій з прогнозуванням впровадження його іншими учасниками освітнього процесу як у Коледжі, так і в інших закладах фахової передвищої освіти.

Методична розробка укладається не для констатації тих чи інших дидактичних/методичних/організаційних фактів, а, насамперед, з метою *внесення пропозицій щодо оптимізації процесу здобуття освіти*, як-от:

- презентування сучасних/ авторських форм і методів вивчення/викладання змісту певної теми/розділу навчальної програми;
- визначення результативності впровадження інноваційного досвіду організації того чи іншого виду освітньої діяльності;
- узагальнення кращого досвіду з оптимізації того чи іншого напрямку освітнього процесу, визначення його перспективності.

Призначення методичної розробки полягає в такому:

- оптимізація науково-методичного супроводу освітнього процесу та підвищення якості надання освітніх послуг;
- поширення кращого педагогічного досвіду; мотивація педагогічних працівників до запровадження інноваційних педагогічних технологій, активізації методичної роботи;

- забезпечення закладу освіти (Коледжу) якісними навчально-методичними матеріалами;
- удосконалення педагогічної майстерності як автора методичної розробки, так і усіх членів педагогічного колективу;
- допомога учасникам освітнього процесу з питань його якісної, ефективної організації; проблемно-тематичний зміст методичної розробки повинен бути таким, щоб викладачі змогли отримати настанови й поради щодо найбільш раціональної організації процесу здобуття освіти на її сучасному рівні.

Автор методичної розробки повинен враховувати реальні, конкретні матеріально-технічні умови її реалізації в навчальному процесі закладу освіти, зокрема Коледжу.

3.2 *Тема/тематика* методичної розробки має бути *новою, актуальною, необхідною* в роботі Коледжу або іншого закладу фахової передвищої освіти в цілому, відповідної циклової комісії зокрема.

Тему/тематику методичної розробки визначає викладач; тему/тематику може рекомендувати циклова комісія, заступник директора з навчально-методичної роботи, голова міського методичного об'єднання, стейкхолдер.

Тема/тематика методичної розробки погоджується на засіданні циклової комісії, затверджується головою; уноситься до індивідуального плану викладача та плану роботи циклової комісії.

Тема/тематика методичної розробки має відповідати змісту навчального предмета/дисципліни, закріпленого навчальною програмою, або формам, способам реалізації змісту навчального предмета/дисципліни.

3.3 Обов'язковою вимогою укладання методичної розробки є дотримання принципів академічної доброчесності, визначені також і внутрішнім Положенням про академічну доброчесність. Академічна доброчесність, зокрема, передбачає надійність та достовірність наведеної в роботі змістової інформації, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань. Усі запозичення ідей, фактів, методів повинні мати посилання на відповідне офіційне джерело. Згідно з пунктом 4 статті 42 Закону України «Про освіту» порушенням академічної доброчесності вважається академічний плагіат (оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства); самоплагіат (оприлюднення (частково або повністю) власних, раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів); фабрикація (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях); фальсифікація (свідома зміна чи

модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень).

3.4 Методичні розробки можуть мати такі форми реалізації: *підручник; навчальний посібник; практичний посібник, наочний посібник; методичний посібник; навчально-методичний посібник; електронний підручник, електронний посібник; практикум; методичні рекомендації, методичні настанови; наукове обґрунтування певної дидактичної/методичної проблеми; інноваційна розробка певного заняття, декількох занять чи відповідної теми навчальної/освітньо-професійної програми; розробка авторської методики викладання предмета/дисципліни; укладання фахових нормативних документів; освітній вебсайт викладача; узагальнення досвіду впровадження інноваційних освітніх технологій; тематичний комплекс відеоуроків або відеофільмів; комплекс матеріалів з узагальнення інноваційної роботи предметного гуртка та інші форми відповідно до наукової, методичної, практичної фахової діяльності педагогічного працівника.*

Примітка 2. Усі форми методичних розробок укладаються з урахуванням осучасненого змісту освіти в цілому, певного освітнього компоненту зокрема.

Примітка 3. За необхідності до методичної розробки додається описова частина, що містить пояснення, коментарі до її призначення, актуальності, інноваційності, специфіки тощо.

3.5 Зміст методичної розробки

Зміст методичної розробки має бути цілісним й послідовним, повністю відповідати її темі та меті; з матеріалів роботи однозначно можна отримати відомості про *найбільш раціональні шляхи організації освітнього процесу, ефективні методи, прийоми, форми викладання навчального матеріалу, застосування сучасних дидактичних, технічних та інформаційних технологій з обов'язковим посиланням на власний професійний досвід.* Умовно зміст методичної розробки має відповісти на запитання: як навчати ефективно й результативно?

Вимоги до змісту методичної розробки такі:

- *актуальність*: зміст роботи має відображати сучасні погляди на вирішення тієї чи іншої освітньої проблеми, відповідати нагальним дидактичним потребам, а питання, що в ній розглядаються, повинні бути важливими для організації освітнього процесу як у Коледжі, так і в закладах фахової передвищої освіти в цілому;
- *новизна*: представлені методики, особливо авторські, не повинні повторювати зміст підручників, навчальних програм тощо, описувати в традиційній формі досліджувані явища, висвітлювати питання, викладені в загальнопедагогічній чи

навчальній літературі; у роботі мають бути висвітлені дидактичні закономірності, методи, технології, які раніше не були відомі/загальновідомі, або ті, що впроваджені автором;

- *відповідність нормативним освітнім документам*: зміст роботи має відповідати змісту навчальних/освітньо-професійних програм з метою забезпечення здобувачів освіти необхідними теоретичними знаннями; сприяти формуванню визначених цими документами компетентностей, умінь, навичок;
- *достатній/високий науковий рівень*: зміст роботи повинен ґрунтуватися на сучасних теоретичних/наукових положеннях тієї чи іншої галузі знань, що їх презентує автор методичної розробки – викладач конкретної загальноосвітньої чи спеціальної дисципліни;
- *практичне спрямування*: зміст має бути підпорядкований проблемі/ідеї практичного застосування роботи з метою оптимізації процесу здобуття освіти, піднесення його ефективності та результативності; на основі аналізу та узагальнень необхідно сформулювати пропозиції щодо практичного застосування даної розробки, прогнозувати результат; методи, методичні засоби, форми та засоби навчання, що пропонуються, повинні спиратися на педагогічний досвід автора методичної розробки;
- *мовна та мовленнєва грамотність*: робота повинна бути написана літературною українською мовою з дотриманням орфографічних, граматичних та стилістичних норм, правил цитування, оформлення списку використаної літератури тощо; використана термінологія має відповідати педагогічному/галузевому тезаурусу.

4. Показники рівневого оцінювання методичної розробки

4.1 Рівневе оцінювання методичної розробки передбачає таке:

- дотримання вимог до укладання методичної розробки, її якісне виконання;
- об'єктивність оцінювання методичної розробки під час атестації педагогічного працівника, визначення рейтингових показників його професійної діяльності;
- об'єктивність оцінювання методичної розробки під час проведення конкурсу на кращу методичну розробку.

4.2 Рівневе оцінювання методичної розробки здійснює комісія у складі: голова циклової комісії, викладач-методист відповідної комісії, представник навчально-методичного підрозділу. Результати оцінювання фіксуються протоколом засідання відповідної циклової комісії перед початком внутрішньої апробації; робота, оцінена в цілому менше як на 40 балів, вважається відхиленою, тому не апробується.

4.3 Критерії оцінювання методичної розробки для внутрішнього впровадження

№ з/п	Рівень	Критерії/ показники оцінювання	бали
1		Актуальність	
1.1	нижче від середнього	Обрана тема представляє локальні інтереси й свідчить про те, що автор недостатньо обізнаний із пріоритетними напрямками розвитку даної освітньої галузі чи освітньої системи фахової передвищої освіти <i>тощо</i> .	від 1 до 5
1.2	середній	Проблема, висвітлена в методичній розробці, є актуальною як для відповідної циклової комісії, так і для інших циклових комісій Коледжу.	від 6 до 10
1.3	високий	Актуальність обраної теми є очевидною як для відповідної циклової комісії, так і для інших циклових комісій Коледжу; автор демонструє обізнаність зі способами/можливостями вирішення проблеми, вдало підкреслює її актуальність і послідовно доводить її значимість <i>тощо</i> .	від 11 до 15
2		Новизна/ інноваційність	
2.1	нижче від середнього	У роботі висвітлені загальновідомі/традиційні дидактичні закономірності, методи, технології <i>тощо</i> .	від 1 до 5
2.2	середній	У роботі частково висвітлені новітні чи авторські дидактичні закономірності, методи, технології <i>тощо</i> .	від 6 до 10
2.3	високий	У роботі висвітлені дидактичні закономірності, методи, технології, які раніше не були відомі/загальновідомі, або ті, що впроваджені автором <i>тощо</i> .	від 11 до 15
3		Теоретична обґрунтованість/ науковість	
3.1	нижче від середнього	У розробці представлені результати практичного дослідження автора без	від 1 до 5

		належного наукового обґрунтування; не всі висвітлені теоретичні питання безпосередньо стосуються теми роботи <i>тощо</i> .	
3.2	середній	Автор у цілому виявляє обізнаність з сучасними науковими теоріями відповідно до теми методичної розробки; спосіб викладу теоретичного обґрунтування має здебільшого реферативний характер.	від 6 до 10
3.3	високий	Методична розробка має достатнє теоретичне підґрунтя й описані сучасні технології її реалізації; відповідає принципу науковості; містить методичні рекомендації щодо реалізації за новітніх умов.	від 11 до 15
4		Практична спрямованість/ доцільність	
4.1	нижче від середнього	Проблема, представлена в розробці, має вузьке практичне спрямування, становить інтерес для обмеженого кола викладачів відповідної циклової комісії.	від 1 до 5
4.2	середній	Методична розробка може становити інтерес як для відповідної циклової комісії, так і для інших циклових комісій Коледжу; проте опис технології впровадження не достатній.	від 6 до 10
4.3	високий	Методична розробка становить інтерес для викладачів основних і дотичних предметів/дисциплін Коледжу; має достатнє теоретичне підґрунтя й описану технологію реалізації; містить методичні рекомендації щодо реалізації ідеї в новітніх освітніх умовах.	від 11 до 15
5		Упровадження	
5.1	нижче від середнього	Методична розробка частково впроваджена у відповідній цикловій комісії Коледжу, про що є зафіксована документально інформація.	від 1 до 5
5.2	середній	Методична розробка впроваджена у відповідній цикловій комісії, про що є зафіксована документально	від 6 до 10

		інформація.	
5.3	високий	Методична розробка впроваджена у відповідній цикловій комісії, а також у іншій комісії Коледжу, про що є зафіксована документально інформація.	від 11 до 15
6		Перспективність	
6.1	нижче від середнього	Перспективність реалізації даної проблеми передбачається тільки в межах конкретного досвіду її автора; ідейно-тематичний зміст роботи не має особливого інтересу для подальшого/ поглибленого його розкриття, удосконалення практики впровадження <i>тощо</i> .	від 1 до 5
6.2	середній	Перспективність реалізації даної проблеми передбачається в межах відповідної циклової комісії Коледжу; представлені матеріали забезпечуватимуть перейняття досвіду іншими членами відповідної циклової комісії; на основі матеріалів розробки можливе укладання/написання інших методичних робіт <i>тощо</i> .	від 6 до 10
6.3	високий	Перспективність реалізації даної проблеми передбачається також й поза відповідною цикловою комісією Коледжу; представлені матеріали забезпечуватимуть перейняття досвіду іншими педагогічними працівниками Коледжу; на основі матеріалів розробки укладання/написання інших методичних робіт передбачуване <i>тощо</i> .	від 11 до 15
7		Дотримання вимог до виконання/оформлення	
7.1	нижче від середнього	Робота потребує значного доопрацювання, оскільки укладена без дотримання відповідних рекомендацій/вимог; теоретична й	від 1 до 5

		практичні частини не (мало) пов'язані між собою; робота містить недоліки технічні, мовні, змістові <i>тощо</i> .	
7.2	середній	Робота оформлена з дотриманням чинних рекомендацій або як проєкт з оригінальною структурою, проте окремі компоненти потребують доопрацювання, редагування, виправлення технічних, мовних, змістових помилок, доповнення практичними матеріалами в додатках, вилучення несуттєвого матеріалу, що не стосується даної проблеми, <i>тощо</i> .	від 6 до 10
7.3	високий	У роботі на належному рівні представлені всі рекомендовані компоненти, супровідні документи, опис досвіду, який містить теоретичне осмислення проблеми, та практичні матеріали, ілюстровані додатками; розробка має чітку структуру <i>тощо</i> .	від 11 до 15
8		Обсяг роботи	
8.1	нижче від середнього	менше 15 сторінок основної/змістової частини	від 1 до 5
8.2	середній	від 15 до 40 сторінок основної/змістової частини	від 6 до 10
8.3	високий	більше 40 сторінок основної/змістової частини	від 11 до 15

4.4 Критерії оцінювання методичної розробки для зовнішнього впровадження

№ з/п	Рівень	Критерії/ показники оцінювання	бали
1		Актуальність	
1.1	нижче від середнього	Обрана тема представляє локальні інтереси й свідчить про те, що автор недостатньо обізнаний із пріоритетними напрямками розвитку даної освітньої галузі чи освітньої системи фахової передвищої освіти <i>тощо</i> .	від 1 до 5
1.2	середній	Проблема, висвітлена в методичній розробці, є актуальною для розвитку освітньої системи як Коледжу, так і інших закладів фахової передвищої	від 6 до 10

		освіти, важливою для підвищення ефективності освітнього процесу, проте автору не вдалося вповні відобразити це в роботі <i>тощо</i> .	
1.3	високий	Актуальність обраної теми є очевидною; проблема, спосіб вирішення якої представлено в матеріалах, відображає сучасну дидактичну специфіку; автор демонструє обізнаність зі способами/можливостями вирішення проблеми, вдало підкреслює її актуальність і послідовно доводить її значимість <i>тощо</i> .	від 11 до 15
2		Новизна/ інноваційність	
2.1	нижче від середнього	У роботі здебільшого висвітлені загальновідомі/традиційні дидактичні закономірності, методи, технології <i>тощо</i> .	від 1 до 5
2.2	середній	У роботі частково висвітлені новітні дидактичні закономірності, методи, технології <i>тощо</i> .	від 6 до 10
2.3	високий	У роботі висвітлені дидактичні закономірності, методи, технології, які раніше не були відомі/загальновідомі, або ті, що впроваджені автором <i>тощо</i> .	від 11 до 15
3		Теоретична обґрунтованість/ науковість	
3.1	нижче від середнього	У розробці представлені результати практичного дослідження автора без належного наукового обґрунтування, що знижує рівень теоретичного осмислення проблеми; не всі висвітлені теоретичні питання безпосередньо стосуються теми роботи <i>тощо</i> .	від 1 до 5
3.2	середній	Автор у цілому виявляє обізнаність з сучасними науковими теоріями відповідно до теми методичної розробки; спосіб викладу теоретичного	від 6 до 10

		обґрунтування має здебільшого реферативний характер; недостатньо висвітлене теоретичне підґрунтя методики <i>тощо</i> .	
3.3	високий	Методична розробка має достатнє теоретичне підґрунтя й описані сучасні технології її реалізації; відповідає принципу науковості; містить методичні рекомендації щодо реалізації за новітніх умов; достатньо висвітлене теоретичне підґрунтя авторської методики <i>тощо</i> .	від 11 до 15
4		Практична спрямованість/ доцільність	
4.1	нижче від середнього	Проблема, представлена в розробці, має вузьке практичне спрямування, становить інтерес для обмеженого кола викладачів Коледжу або конкретної спеціальності за наявності певних/особливих умов <i>тощо</i> .	від 1 до 5
4.2	середній	Методична розробка може становити інтерес для викладачів як Коледжу, так й інших закладів фахової передвищої освіти; проте процес перенесення дидактичної/методичної ідеї в сучасну освітню практику є складним через недостатній опис технології впровадження <i>тощо</i> .	від 6 до 10
4.3	високий	Методична розробка становить інтерес для викладачів основних і дотичних предметів/дисциплін як Коледжу, так й інших закладів фахової передвищої освіти; має достатнє теоретичне підґрунтя й описану інноваційну технологію реалізації; містить методичні рекомендації щодо реалізації ідеї в новітніх освітніх умовах <i>тощо</i> .	від 11 до 15
5		Упровадження	
5.1	нижче від середнього	Методична розробка впроваджена у відповідній цикловій комісії Коледжу, про що є зафіксована документально інформація; методична розробка оприлюднена на сайті Коледжу.	від 1 до 5

5.2	середній	Методична розробка впроваджена у відповідній цикловій комісії, а також в іншій комісії Коледжу, про що є зафіксована документально інформація; методична розробка оприлюднена на сайті Коледжу.	від 6 до 10
5.3	високий	Методична розробка впроваджена у відповідній цикловій комісії, а також в іншій комісії Коледжу та в одному або в кількох інших закладах фахової передвищої освіти, про що є зафіксована документально інформація; методична розробка оприлюднена на сайті Коледжу.	від 11 до 15
6		Перспективність	
6.1	нижче від середнього	Перспективність реалізації даної проблеми передбачається тільки в межах конкретного досвіду циклової комісії Коледжу; ідейно-тематичний зміст роботи не має особливого інтересу для подальшого/поглибленого його розкриття, удосконалення практики впровадження; на основі матеріалів розробки можливість укладання/написання інших методичних робіт є малодоцільною <i>тощо</i> .	від 1 до 5
6.2	середній	Перспективність реалізації даної проблеми передбачається в кількох циклових комісіях Коледжу; представлені матеріали забезпечуватимуть перейняття досвіду іншими педагогічними працівниками Коледжу; на основі матеріалів розробки можливе укладання/написання інших методичних робіт <i>тощо</i> .	від 6 до 10

6.3	високий	Поставлені в роботі проблеми, визначені цілі й завдання можуть призвести до принципово нових теоретичних або практичних їх утілень не тільки в Коледжі, а й поза ним; представлені матеріали забезпечуватимуть перейняття досвіду іншими педагогічними працівниками як у Коледжі, так і в інших закладах фахової передвищої освіти; на основі матеріалів розробки укладання/написання інших методичних робіт передбачуване <i>тощо</i> .	від 11 до 15
7		Дотримання вимог до виконання/оформлення	
7.1	нижче від середнього	Робота потребує значного доопрацювання, оскільки укладена без дотримання відповідних рекомендацій/вимог; теоретична й практичні частини не (мало) пов'язані між собою; робота містить недоліки технічні, мовні, змістові <i>тощо</i> .	від 1 до 5
7.2	середній	Робота оформлена з дотриманням чинних рекомендацій або як проєкт з чіткою структурою, проте окремі компоненти потребують доопрацювання, редагування, виправлення технічних, мовних, змістових помилок, доповнення практичними матеріалами в додатках, вилучення несуттєвого матеріалу, що не стосується даної проблеми, <i>тощо</i> .	від 6 до 10
7.3	високий	У роботі на належному рівні представлені всі рекомендовані компоненти, супровідні документи, опис досвіду, який містить теоретичне осмислення проблеми, та практичні матеріали, ілюстровані додатками; розробка має чітку структуру, у якій ілюстративно й системно представлено методичну проблему <i>тощо</i> .	від 11 до 15

8		Обсяг роботи	
8.1	нижче від середнього	менше 15 сторінок основної/змістової частини	від 1 до 5
8.2	середній	від 15 до 40 сторінок основної/змістової частини	від 6 до 10
8.3	високий	більше 40 сторінок основної/змістової частини	від 11 до 15

5. Орієнтовна структура методичної розробки

5.1 Обкладинка/палітурка повинна відповідати титульному аркушу і містити таке: ім'я та прізвище автора, назви роботи. Додаток 1.

5.2 Титульний аркуш - початкова сторінка (початкові сторінки) роботи, де розташована частина її вихідних відомостей. Додаток 2.

5.3 Анотація

Анотація - лаконічна характеристика змісту методичної розробки (від 4 до 10 речень); в анотації стисло викладено тематичний зміст роботи, визначено її цільове призначення; подається на звороті титульного аркуша; служить для попереднього ознайомлення зі змістом методичної розробки; іноді в анотації містяться короткі відомості про автора.

Зразок:

Навчальний посібник укладено з метою оптимізації процесу вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням», зокрема проведення практичних занять, поглиблення теоретичних знань, формування мовних та мовленнєвих умінь; система завдань наближена до сучасних виробничих ситуацій, офіційно-ділових комунікативних обставин, що допоможе майбутнім фахівцям не тільки виконувати професійні обов'язки, а й реалізуватися особистісно. У посібнику враховано сучасні державні вимоги до змісту освіти і якості навчальних досягнень здобувачів освіти; реалізовано соціальні, мотиваційні, функціональні ключові компетенції, що сприяють розвитку інтелектуальних і творчих можливостей майбутніх фахових молодших бакалаврів. Матеріали посібника укладено відповідно до вимог чинної навчальної програми «Українська мова за професійним спрямуванням» (2022р.)

5.4. Зміст із зазначенням сторінок

Зразок (фрагмент):

Зміст

Пояснювальна записка.....	6
Від викладача.....	9
Поняття етики ділового спілкування. Основні закони риторики (повторення)	
Специфіка мовлення фахівця. Майстерність публічного виступу	10

5.5 Вступ/ Пояснювальна записка/ чітко формулюється мета, завдання; подаються обґрунтування актуальності проблеми, лаконічний аналіз змісту; коментується новизна дидактичного/методичного матеріалу, призначення методичної розробки із зазначенням її перспективності; за необхідності розкривається лексичне значення специфічних понять та термінів.

Зразок (фрагмент):

Актуальність та інноваційність даної роботи полягає, насамперед, у такому: більшість підручників з української мови за професійним спрямуванням, зокрема й рекомендовані Міністерством освіти і науки України, зорієнтовані на загаль здобувачів фахової передвищої освіти без урахування особливостей мовлення певної професії, конкретних виробничих умов спілкування; здебільшого в традиційних підручниках мовний та мовленнєвий матеріал представлений на основі загальнонавчальної лексики без дотримання вимог до офіційно-ділового стилю спілкування; даний навчальний практикум, маючи суто практичне спрямування, орієнтований саме на конкретну галузь знань та спеціальність, тому мовний та мовленнєвий матеріали містять конкретну фахову лексику, зокрема професіоналізми, терміни, номенклатурні назви, назви галузевих посад/професій та структурних підрозділів; здобувачам освіти пропонуються наближені до реальних виробничих обставин, де майбутні спеціалісти виявлятимуть фахові компетентності; укладання ділових документів, що є одним з результатів вивчення даної навчальної дисципліни, передбачають також відображення конкретних виробничих умов спілкування видавничо-поліграфічної галузі. Водночас практикум містить завдання й для формування загальних мовних та мовленнєвих умінь, навичок за умов ділового спілкування в цілому.

Зразки фахових документів, що подаються в практикумі (посібнику), складені його укладачем або здобувачами освіти під час виконання практичних робіт.

У практикумі, окрім завдань, зразків, є й покликання для роботи з Інтернет-джерелами.

5.6 Основна частина

Теоретична частина: подається стислий огляд сучасної наукової та методичної літератури, де висвітлювалась проблема з посиланням на роботи науковців, сучасні науково-методичні видання, статті, кращий практичний досвід, зокрема інноваційний; висвітлюються власні методичні особливості/можливості.

Практична частина: подаються власні методичні напрацювання з акцентуванням на їх практичне застосування; автор пропонує розробки методичних рекомендацій, програм, спецкурсів, методичних посібників, збірників, інноваційних занять тощо; до практичних матеріалів доцільно запропонувати додатки у вигляді презентацій, схем, таблиць, тестів, гіперпосилань на електронні ресурси, дидактичних матеріалів, які можна подати в електронному вигляді, бібліографічний покажчик власних публікацій тощо.

У цілому ж матеріал в основній частині має відображати таке:

- *актуальність і перспективність проблематики;* відповідність провідним/перспективним напрямкам розвитку сучасної освіти, новітнім

методичним тенденціям; можливість відтворення/втілення конструктивної ідеї розробки;

- *новизна і прогресивність*; внесення нових, оригінальних елементів в організацію освітнього процесу, ефективне застосування прогресивних моделей організації навчання, розвитку особистості здобувача освіти, застосування інноваційних методів, способів педагогічної діяльності;
- *практичність застосування*; сформульованість пропозицій щодо практичного застосування даної методичної розробки, спрогнозованості результатів її реалізації.

Висновки: стисло формулюються основні досягнуті результати, вказуються умови реалізації запропонованих матеріалів, можливості їх застосування, перспективність даної роботи.

Обсяг основного змісту - більше половини усього рукопису. Обсяг додатків не лімітується, але вони повинні відповідати тексту (посилання на них у тексті обов'язкове).

Структура змістової частини методичної розробки не є сталою, визначеною однозначно; вона залежить від форми реалізації методичної розробки, доцільної методичної креативності автора тощо.

Використані джерела подаються як список використаної літератури та інтернет-посилань за правилами оформлення в алфавітному порядку.

6. Орієнтовні рекомендації до технічного оформлення методичної розробки:

6.1 Матеріали подаються в друкованому та електронному вигляді. Комп'ютерний набір: текстовий редактор Word, шрифт 14, Times New Roman, міжрядковий інтервал – 1,5, з одного боку білого паперу формату А-4; береги: ліворуч, угорі та внизу – не менше 20 мм; праворуч – не менше 10 мм.

6.2 Усі сторінки, враховуючи ілюстрації та додатки, нумеруються внизу посередині сторінки; першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра 1 не ставиться.

6.3 Таблиці повинні бути зроблені в програмі Microsoft Word або MS Excel; шрифт – Times New Roman, 12 pt; ширина найбільша – 14 см.

6.4 Текстовий матеріал може поділятися на частини, розділи, підрозділи, пункти і підпункти; розділи і підрозділи повинні мати заголовки; пункти та підпункти можуть мати заголовки. Заголовки структурних елементів потрібно розташовувати по середині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці; якщо заголовок складається із двох і більше речень, їх розділяють крапкою.

6.5 Ілюстрації (графіки, рисунки, фотографії, ескізи) повинні бути пронумеровані, мати назву і пояснювальний текст (при необхідності) та вміщуватись в тексті після абзацу, в якому вказується посилання на них. Назва і

пояснювальний текст ілюстрації вміщується під нею. Таблиці також повинні мати наскрізну нумерацію і заголовки, які вміщуються над таблицею посередині. При перенесенні таблиці на іншу сторінку над нею заголовка не вміщують.

6.6 У методичній розробці недоцільно розміщувати фотографії, роздруковані презентації, малюнки та інші творчі роботи здобувачів освіти; не подається список нагород/відзнак викладача/укладача.

7. Рецензування методичної розробки

Рецензія – складений фахівцем критичний відгук про методичну розробку, що містить позитивні відзначення, зауваження, пропозиції та висновки; рецензії мають бути написані двома або більше висококваліфікованими фахівцями відповідного профілю; зазвичай, має бути рецензія як внутрішня, так і зовнішня.

Мета рецензування – аргументоване фахове оцінювання методичної розробки, рекомендації/нерекомендації її до впровадження, друку.

Основні вимоги до рецензії: науковість, об'єктивність та однозначність суджень, їх толерантність; обґрунтованість висновків.

Текст рецензії містить 1) загальну характеристику теми аналізованої роботи та порушеної в ній проблеми, обґрунтування її актуальності, мотивації створення; 2) стислий виклад змісту роботи; 3) критичні зауваження, пропозиції; 4) висновки.

Орієнтовна структура рецензії: 1) *Вступ*, де вказується автор методичної розробки, заклад освіти; 2) *Основна частина*, що містить аналіз методичної розробки за вказаними вище критеріями; 3) *Заклучна частина* передбачає аргументований висновок, зроблений на основі аналізу методичної розробки і відповідно до мети її розгляду, наприклад: *рекомендувати для поширення в освітньому процесі як у Коледжі, так і в інших закладах фахової передвищої освіти....; рекомендувати доопрацювання поданих матеріалів з огляду на їх невідповідність сучасним вимогам щодо організації процесу здобуття освіти...; відхилити поданий матеріал як такий, що не є актуальний, не містить новизни і не може здійснити вплив на розвиток педагогічної практики як у Коледжі, так і в інших закладах фахової передвищої освіти... тощо.*

Підписи рецензентів потрібно завірити печатками установ освіти і документальними записами, що підтверджують цей підпис. На рецензії повинна бути зазначена дата. Оригінали рецензій залишаються на зберіганні в автора та голови циклової комісії.

Зразок (фрагмент)

За позитивне в практикумі (посібнику) варто відзначити таке: 1) *перевага інтерактивних методів* реалізації навчального матеріалу, як-от: створення проблемних ситуацій при вивченні того чи іншого мовленнєвого, мовного чи комунікативно-фахового явища; робота у великих і малих групах; елементи рольових вправ, наближених до виробничих ситуацій; використання

елементів евристичних вправ; метод «модельовання ситуації»; використання комп'ютерних технологій тощо; 2) викладач має *можливість творчого підходу до реалізації змістового матеріалу* тієї чи іншої практичної роботи, що залежить від загального рівня підготовки академічної групи в цілому й кожного здобувача освіти зокрема; 3) зміст практичних завдань умовно *відтворює виробничі ситуації, пов'язані з професіями видавничо-поліграфічної галузі*; 4) ілюстративний матеріал, дібрані тексти, завдання, вправи, ситуативні завдання *максимально орієнтовані на фахову специфіку* майбутніх спеціалістів видавничо-поліграфічної галузі; 4) виконання практичної роботи передбачає обов'язкову співпрацю викладача і здобувача освіти; 5) *словник фахових термінів*, уміщений у посібнику, допоможе здобувачам освіти у виконанні практичних завдань з використанням фахової лексики; 6) у практикумі (посібнику) вміщені *підсумкові тестові завдання*, використовувати які можна для підсумкового контролю знань.

Водночас рекомендуємо автору практикуму звернути увагу на таке: 1) оформлення посилань на інтернет-джерела не завжди є достовірними (с.34, 109); 2) деякі з наведених термінів видавничо-поліграфічної галузі є обмежено вживаними через їх сьогоденну неактуальність (с.54).

На підставі зазначеного вище вважаємо, що представлена робота в цілому відповідає науково-дидактичним вимогам до складання даного виду освітніх матеріалів, має практичне значення, зумовлене новітніми принципами викладання та вивчення української мови за професійним спрямуванням, тому може бути рекомендована для використання в закладах фахової передвищої освіти.

8. Апробація методичної розробки (для викладачів-претендентів на присвоєння педагогічного звання)

Апробація методичної розробки (як внутрішня, так і зовнішня) передбачає вивчення її ефективності, необхідності для оптимізації освітнього процесу через практичну її реалізацію в умовах роботи закладів фахової передвищої освіти (або інших відповідних структурних підрозділів) у цілому, Коледжу зокрема; за результатами апробації методична робота може бути *схвалена або відхилена* для впровадження.

Методична розробка повинна пройти спочатку внутрішню (у межах Коледжу), далі зовнішню (в іншому закладі освіти чи у відповідному структурному підрозділі галузі) апробацію, що має бути підтверджено офіційно/документально.

Порядок проходження апробації методичної розробки такий:

- розгляд і схвалення на засіданні циклової комісії; упровадження методичної розробки в практику відповідної комісії Коледжу до трьох місяців; наданням відгуку про апробацію (витяги з протоколів 1) про початок і 2) результат апробації);
- розгляд і схвалення на засіданні методичної ради Коледжу;
- розгляд і схвалення на засіданні міського методичного об'єднання або відповідної кафедри закладу вищої освіти, зокрема Київського авіаційного

- інституту, якщо немає міського методичного об'єднання (витяг з протоколу);
- упровадження методичної розробки в практику відповідної комісії іншого освітнього закладу до трьох місяців з наданням відгуку про апробацію (витяги з протоколів); подання до Коледжу відгуку про апробацію;
 - розміщення методичної розробки на сайті Коледжу з усіма супровідними документальними матеріалами.

Примітка 4. У разі встановлення інших рекомендацій до відповідних пунктів даного Положення про методичну розробку, що зумовлено необхідністю дотримання вимог оформлення методичної розробки відповідно до вимог певного структурного підрозділу поза Коледжем (участь у міських, обласних, усеукраїнських, міжнародних заходах/конкурсах тощо), можливість відхилення від даного Положення є допустимою.

9. Значення окремих фахових термінів, наведених у Положенні, відповідно до галузевих нормативних документів, зазначених у п.1.1, а також у ДСТУ 3017:2015

1. *Інноваційний процес* в освіті - сукупність послідовних, цілеспрямованих дій, спрямованих на її оновлення, модифікацію мети, змісту, організації, форм і методів навчання та виховання, адаптації навчального процесу до нових суспільно-історичних умов.
2. *Педагогічна інновація* - особлива форма педагогічної діяльності і мислення, які спрямовані на організацію нововведень в освітньому просторі, або процес створення, упровадження і поширення нового в освіті.
3. *Підручник* - навчальне видання, що містить у повному обсязі систематизований виклад навчальної дисципліни, відповідає навчальній програмі та має відповідний, офіційно наданий гриф.
4. *Навчальний посібник* – навчальне видання, що доповнює або частково (повністю) замінює підручник і має відповідний, офіційно наданий гриф.
5. *Практичний посібник* – виробничо-практичне видання, що містить технології практичної діяльності, призначене для оволодіння будь-якою професією, знаннями, навичками та (або) підвищування фахової кваліфікації й майстерності.
6. *Наочний посібник* – навчальне виробничо-практичне, довідкове видання, змістом якого є переважно зображення, призначене для застосування у навчальному процесі, практичній і виробничій діяльності.

7. *Навчально-методичний посібник* – навчальний посібник, основним змістом якого є методика викладання навчальної дисципліни (її розділу, частини) або методика щодо розвитку та виховання особистості.
8. *Методичний посібник* – виробничо-практичне видання, основним змістом якого є методика виконання будь-якого виду практичної діяльності.
9. *Електронне видання* – документ, інформацію в якому подано у формі електронних даних і для використання якого потрібні засоби обчислювальної техніки.
10. *Практикум* – навчальний посібник, що містить сукупність практичних завдань і (або) вправ із певної навчальної дисципліни, які сприяють засвоєнню набутих знань, умінь і навичок. До практикумів належать збірники задач і вправ, тестові завдання, збірники текстів диктантів і переказів, інструкції до лабораторних і практичних робіт тощо.
11. *Методичні рекомендації, методичні настанови* – виробничо-практичне видання, що містить рекомендації та настанови щодо виконання певних дій, процесів, операцій практичної (виробничої) діяльності.
12. *Наукове обґрунтування певної дидактичної/методичної проблеми* - аналіз практичної реалізації власного або колективного педагогічного досвіду з посиланням на загальновизнану або інноваційну наукову теорію.
13. *Інноваційна розробка* певного заняття має нетрадиційну, варіативну структуру та за змістом орієнтована на підвищення інтересу здобувачів освіти до навчання за допомогою нових методів і форм організації освітньої діяльності.
- декількох занять чи відповідної теми навчальної/освітньо-професійної програми;
14. *Авторська методика* викладання предмета/дисципліни передбачає опис та аналіз проведення, занять, практичних чи лабораторних робіт з аналізом їх реалізації на основі власного педагогічного досвіду.
15. *Фаховий нормативний документ* - документ, що встановлює правила, загальні принципи чи характеристики певних видів професійної діяльності або їхніх результатів.
16. *Освітній вебсайт викладача* - сукупність інформаційних ресурсів, що призначені для забезпечення викладання певного навчального предмета/дисципліни, розміщених у вебпросторі у вигляді різних форматів.

Додаток 1 (обкладинка)

Ім'я та Прізвище

**УКРАЇНСЬКА МОВА
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**

Навчальний практикум

Додаток 2 (титульний аркуш)

Міністерство освіти і науки України
Київський фаховий коледж комп'ютерних технологій та економіки Державного
некомерційного підприємства «Державний університет
«Київський авіаційний інститут»

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Навчальний практикум

галузь знань 18 «Виробництво та технології»
спеціальність 186 «Видавництво та поліграфія»
освітньо-професійна програма «Видавництво та поліграфія»

Додаток 3 (сторінка 3)

Укладач:

Ім'я ПРИЗВИЩЕ, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Київського фахового коледжу комп'ютерних технологій та економіки Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут».

Рецензенти:

Ім'я ПРИЗВИЩЕ, голова Всеукраїнської спілки голів обласних (міських) методичних об'єднань викладачів української філології закладів фахової передвищої освіти та провідних фахівців галузі, заслужений працівник освіти, викладач-методист Чернівецького індустріального фахового коледжу.

Ім'я ПРИЗВИЩЕ, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Київського фахового коледжу комп'ютерних технологій та економіки Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут».

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії філологічних дисциплін (Протокол № 4 від 22.12.2024р.); затверджено і рекомендовано до друку на засіданні методичної ради Київського фахового коледжу комп'ютерних технологій та економіки Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (Протокол № 3 від 26.12.2024 р.).

Прізвище ім'я. Українська мова за професійним спрямуванням: Навчальний практикум. – Київський фаховий коледж комп'ютерних технологій та економіки Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут», 2023.- с.150.

Навчальний практикум (посібник) містить матеріали для проведення практичних занять з української мови за професійним спрямуванням для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності «Виробництво та поліграфія»; система практичних завдань наближена до виробничих ситуацій, офіційно-ділових комунікативних обставин, що допоможе майбутнім фахівцям не тільки виконувати професійні обов'язки, а й реалізуватися особистісно. Матеріали посібника укладено відповідно до вимог чинної навчальної програми «Українська мова за професійним спрямуванням» (2025р.), співукладачем якої є автор посібника.

Посібник рекомендований для використання в закладах фахової передвищої освіти.

Додаток 4. Бланк оцінювання методичної розробки

**Київський фаховий коледж комп'ютерних технологій та економіки
Державного некомерційного підприємства «Державний університет
«Київський авіаційний інститут»**

Оцінювання методичної розробки

для внутрішнього/зовнішнього (потрібне підкреслити) впровадження

Назва:

Форма:

Автор:

Циклова/ випускова комісія:

№ з/п	Рівень	Критерії/ показники оцінювання	бали
1		Актуальність <i>(висновки членів комісії)</i>	
2		Новизна/ інноваційність <i>(висновки членів комісії)</i>	
3		Теоретична обґрунтованість/ науковість <i>(висновки членів комісії)</i>	
4		Практична спрямованість/ доцільність <i>(висновки членів комісії)</i>	

5		Упровадження <i>(висновки членів комісії)</i>	
6		Перспективність <i>(висновки членів комісії)</i>	
7		Дотримання вимог до виконання/оформлення <i>(висновки членів комісії)</i>	
8		Обсяг роботи <i>(висновки членів комісії)</i>	

Дата

Голова циклової комісії

(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Викладач-методист (експерт)

(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Представник навчально-методичного підрозділу

(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Ознайомлений/ознайомлена:

Автор методичної розробки

(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ